

Halvårsplan for Bjørk og Lønn høsten 2023:

<p>August: Vi fortsetter med å lage oss trygge og gode relasjoner sammen i hverdagen vår</p> <p>Forventningsavklaringer</p> <p>Innhøsting - grønnsaker/bær - kultur og tradisjon</p> <p>Vennskap og samarbeid</p> <p>Fjøset og dyra våre</p> <p>Forut barneaksjonen - Vi blir kjent med Hamphless fra Malavi , samtale, tekst, film, sang og dans</p>	<p>September: Innhøsting - grønnsaker/ bær - kultur og tradisjon</p> <p>Uke 38 har vi beredskapsuke. Vi samtaler med barna om brannvern, førstehjelp og politi. Vi blir kjent med Bjørnis i et pedagogisk opplegg om brannvern for barn og med Henry i et opplegg om førstehjelp for barn</p> <p>Høstfest og tema Forut barneaksjonen</p> <p>Vennskap og samarbeid</p> <p>Fjøset og dyra våre</p> <p>Forut barneaksjonen – Hamphless fra Malavi, samtale, tekst, film, sang og dans</p>	<p>Oktober: Høsten - klær, vær, temperatur og farger Hva skjer i naturen om høsten? Vi rydder opp i drivhus og kasser</p> <p>Trekkfugler/standfugler - foring av fugler og fuglekarnapp</p> <p>Rense fuglekassene</p> <p>Kosebamsedag – vi tar med kosebamsene på tur til Holmen og vi leker og synger med dem. Egen invitasjon kommer</p> <p>Vennskap og samarbeid</p> <p>Fjøset og dyra våre – vi klargjør i fjøset til dyra skal inn</p> <p>Juleverksted</p>
--	---	--

<p>November: Juleverksted</p> <p>Fugleforing, lage fuglemat</p> <p>Vennskap og samarbeid</p> <p>Fjøset og dyra våre</p>	<p>Desember: Tradisjonsformidling</p> <p>Adventssamlinger</p> <p>Nissefest</p> <p>Luciafeiring, skolegruppa går Lucia i de andre avdelingene</p> <p>Utdeling av juleposer</p> <p>Fjøset og dyra våre</p>	
---	--	---

Del 2. Arbeid med rammeplanens 7 fagområde

Fagområde	Hva	Hvordan
-----------	-----	---------

<p>Kommunikasjon, språk og tekst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Alle skal få mulighet til å delta i samtale med andre. - Være gode dialogpartnere: lytte til hverandre og vente på tur. - Gi tilbakemeldinger på positive egenskaper hos hverandre. - Utfordre barna til å sette ord på følelser og hendelser. - Daglig lesestund. - Leke med språket for å øve språklig bevissthet: rim, regler, tulleord, førstelyd, klappe stavelser etc. - Ha alfabet og tallbilde på veggen. - Øve på å kjenne igjen og skrive forbokstaven i navnet sitt. - Bli kjent med ulike dialekter. - Øve på å skrive navnet sitt og enkle ord. <p>Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> - uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter - bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter - videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd - leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne som gode språklige forbilder som lytter, bruker bevisst kroppsspråk, talespråk og tekster. - Voksne som gir barna tid til å uttrykke seg. - Voksne som deltar i samtaler på barnas premisser - språknivå - interesser - humornivå. - Leke med språket i hverdagen, ute som inne, og skape språkstimulerende læringssituasjoner. - Skolegruppe aktiviteter - Voksne som er bevisst på valg av litteratur - Tett samarbeid med biblioteket - bokkasser - Barna deltar aktivt i demokratiske prosesser. - Vi leser, dramatiserer, samtaler om og bearbeider på ulike måter utvalgte fortellinger og sanger. <p>Personalet skal</p> <ul style="list-style-type: none"> - sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre - introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt - gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme
---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer - opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale - utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> - gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng - gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner - gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.
Nærmiljø og samfunn	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, - Samarbeid med nærliggende gårder - Vi går turer rundt omkring i nærmiljøet. - Vi lærer om trygg ferdsel i trafikken - Besøke bibliotek - Anerkjenn barna som individer og deltakere i et demokratisk felleskap. - Ha et tett samarbeid med grunnskoler for en god overgang mellom barnehage og skole (Her følger vi en oppsatt plan for samarbeidet). 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppsøke nærmiljøet aktivt. - Voksne som viser interesse for å undre seg sammen med barna. - Trene til 17.mai i barnehagen - Markere samefolkets dag - Voksne som aktivt bidrar til å synliggjøre barnehagens kulturelle mangfold. - Bruke Naffens boks til trafikk- opplæring
Kropp, bevegelse og helse	<ul style="list-style-type: none"> - Vi øver på å kle på seg det meste selv (for eksempel bukse, genser, sokker, strøpebukse, regnklær etc.) - Ha igjen glidelås selv, kneppe igjen jakker, skjorter etc. - Bruke kroppen som redskap og tema for samtale. - Øve på vanskelige fingerferdigheter. - Klippe etter streker, - Øve blyantgrepet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne som støtter, anerkjenner, oppmuntrer og legger til rette for mestring, trivsel, undring og utforskertrang. - Voksne som er bevisste på et godt og variert kosthold. - Voksne som setter ord på det vi gjør her og nå.

- Øve oss på knytting.
- Samlinger med sanger og leker med bevegelse, bl. Røris, faste yoga øvelser.
- Varierte aktiviteter inne og ute.
- Oppleve mestring i ulike sportsaktiviteter: ski, skøyter, sykling, lek m/ball
- Dans/bevegelse til musikk
- Faste turdager, få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv i alle årstider.
- Videreutvikle fin og grovmotorikk.
- Vi arbeider med gode rutiner for håndvask: Vi vasker hender før og etter måltid, etter toalettbesøk og ellers når vi blir skitne på hendene.
- God veksling mellom aktivitet og hvile
- Smake på nye matsorter.
- Barna er med og bestemmer måltidene: hva vi skal ha, hjelpe til å lage maten, dekke bord og rydde etter måltidet.
- Lære om førstehjelp

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

- Stimulering til å bruke alle sansene våre.
- Turer.
- Barns medvirkning i valg av aktiviteter, lekegrupper og rom.
- Bevisste voksne som vektlegger det fysiske og pedagogiske miljøet inne og ute - sammen med barna.
- Lære om førstehjelp og bruke «Henry», et pedagogisk opplegg om førstehjelp for barn

Personalet skal

- være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over

		<p>egen kropp og respekt for andres grenser</p> <ul style="list-style-type: none"> - legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna - kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.
<p>Kunst, kultur og kreativitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bli kjent med flere metoder innen forming: bl.: maling, toving, snekring, bruk av ulike materialer til å lage skulpturer og bilder. - Bibliotek. - Oppsøke lokalmiljøet på turdagene. - Rollelek/utkledning. - Gi barna impulser, støtte og gi dem muligheter til å uttrykke ulike opplevelser ved formingsaktiviteter, lek etc. - Gi barna inntrykk og støtte oppunder barnas interesser og undring. - Legge til rette for barns uttrykk. - Sanger, rim, regler og eventyr. - Dramatisering av eventyr, - Dans og bevegelse til sang og musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for at barna skal få oppleve et mangfold av opplevelser og aktiviteter. - Sørg for variert materiale og verktøy for skapende virksomhet. - Lytte til og støtte barna i deres innspill og ønsker. - Bruk av musikk, dans og drama. - Være bevisst på samspeillet mellom kunst, kultur og barnas lek. - Aktive voksne som er bevisst lekens verdi, legger til rette for variert og inkluderende lek

	<p>Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> - har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer - tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede - bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne - møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre - bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk - opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktive voksne som støtter barna i deres undring <p>Personalet skal</p> <ul style="list-style-type: none"> - samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk - gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur - være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur - være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres yringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene - motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer - synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom - gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid - bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.
--	--	--

<p>Natur, miljø og teknikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kjennskap til årstidene. Hva skjer med planter og dyr i de ulike årstidene? - Barna skal få innsikt i og kunnskap om dyrking av jorda og om vekster og sammenhengen mellom landbruk, matproduksjon, dyr og natur. - Barna skal få innsikt i livets sirkel, fra fødsel til død. De skal få kunnskap om dyra, foring og stell og lære å vise omsorg og respekt overfor dem. - Barna skal lære om fugler vi finner i den norske naturen, deres levemåte og behov gjennom årstider. - Gå på tur i nærområdet - Bruke naturen i nærmiljøet for å oppleve ulike impulser og sanseopplevelser. - Lære seg verdien av å ta vare på naturen: - Lære enkel sortering/resirkulering av søppel: papir, glass og metall, kartonger. - Eksperiment/enkle fysikkforsøk - Øve på å bruke digitalkamera. - Overnatting ute med duejakt for skolestartere. <p>Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> - opplever og utforsker naturen og naturens mangfold 	<ul style="list-style-type: none"> - Vi sår og dyrker grønnsaker i grønnsakhage og drivhus. - Vi observerer bønder i deres arbeid på jorda rundt barnehagen og følger endringer på jorda gjennom årstidene. - (Vi slakter gris før jul og tilbereder tradisjonell mat til julelunsj) - Vi klekker kyllinger. - Bruker fagbøker til innhenting av fakta om dyr og natur. - Fuglekarnapp - vi rensker den om våren, fyller med kvister og mat i vinteren og observerer aktivt i hverdagen. - Vi lager fuglemat. - Vi henger opp, vedlikeholder og observerer fuglekasser rundt i nærområdet. - Bruker fuglebøker til innhenting av fakta. - Temarelaterte samlingsstunder. - Aktive og tilstedeværende voksne i barnas opplevelser og undring. - Voksne som tar barns ytringer og ønsker på alvor. - Barns medvirkning angående turens mål og innhold. - Vi har mye uteliv og gode opplevelser i naturen - Aktive voksne som hjelper barna å oppleve mestring i fjøset - barna deltar aktivt i det praktiske arbeidet.
---------------------------------------	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - får gode opplevelser med friluftsliv året rundt - opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover - får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen - får kunnskap om dyr og dyreliv - lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi - får kjennskap til menneskets livssyklus. 	<p>Personalet skal</p> <ul style="list-style-type: none"> - legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring - gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd - synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen - utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.
<p>Etikk, religion og filosofi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Respekt og forståelse og toleranse for hverandre og ulike kulturer. (bl.a. Samisk kultur) - Videreutvikle vennskap og nestekjærlighet. - Dramatisering/fortelling om høytider. - Sanger og bøker knyttet til høytidene. - Markere nasjonaldagene og høytidsdager til barna på avdelingen med flagg og evt. Tradisjoner. - Få bekreftelse på opplevelser og undring gjennom møte med andre barn og voksne. - Få mulighet til å finne svar på spørsmål man undrer seg over. - Bruke ulike kilder sammen med barna til å finne svar (faktabøker og pc). - Vise bordskikk og høflighet. - Øve på å dele og vente på tur - Tydeliggjøring av felles regler utarbeidet sammen med barna 	<ul style="list-style-type: none"> - Møte barns tro, spørsmål, utforskertrang og undring med alvor og respekt. - Skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler. - Skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for ulike kulturer, og ulike måter å leve på. - Fokus på identitetsbekreftelse og perspektiv utvidelse. - Være bevisst den betydning vi har som forbilder, og opptre slik at barna kan få støtte i sin egen identitet og som deltaker i et felleskap. - Gi barna tid til å løse konflikter selv. - Hjelp barn i konfliktsituasjoner, gi barna hjelp til å finne konstruktive løsninger.

	<p>Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> - får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen - utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål - får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier - får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på - utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap. 	<p>Personalet skal</p> <ul style="list-style-type: none"> - formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer - utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna - bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet - gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen - samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning - identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.
	<ul style="list-style-type: none"> - Peketelling. - Få erfaring med tallsymbolene igjennom synliggjøring. - Dekke bord, kunne finne frem riktig antall kopper til måltidet. - Bli kjent med kalenderen, dato, årstid og været. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne som lytter og er oppmerksomme på den matematikken barnet uttrykker igjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter.

<p>Antall, rom og form</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Få erfaring med koblingen mellom siffer og antall i spill og hverdagsaktiviteter. - Bruke sanger/regler til å oppøve telleforståelse fram til ti og baklengs. - Trene lokaliseringsevne inne på barnehagens område og på tur. - Introdusere begrepene høyre og venstre. - Sortere etter funksjon, størrelse og utseende. - Utforske ulike former og størrelser. - Puslespill med større antall brikker. - Jovo brikker og Lego. - Bruke ulike måleredskaper i forbindelse med bl.a. baking og matlaging. - Lære seg korrekte betegnelser på geometriske former og å kunne skille disse fra hverandre. <p>Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger - utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper - leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på - erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse - bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse - undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter - undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne som er tydelig og bevisst i bruk av matematiske begrep i kommunikasjon med barna. - Voksne som legger til rette for sortering av leker ut og inn av kasser. - Sørge for tilgjengelig materiell som gir barna erfaringer med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. <p>Personalet skal</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen - bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning - styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer - legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler
-----------------------------------	--	--

		<ul style="list-style-type: none">- stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsing.
--	--	---